

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Capvt III. De patientia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

sanctorū, & fuit semper virtus maxima. Ipsa meretur, quod meritis non debetur; ipsa percipit, quod littera non docetur. Hæc casum nescit, quia nunquam de se magna præsumit. Qui hanc habet, diligit & custodit; in pace Christi dormiet, & requiescet, sicut Christus humilibus repromisit, *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.* *Mat. 11.*

CAPVT III.

De patientia.

1. Postquam (Domine) de sancta paupertate & humilitate, quædã eloqui dignatus es, restat iam, vt secundũ promissum tuum, de patientia mirabili virtute, seruo tuo aliqua inuenies. Fateor hoc namque coram te, multum me hac virtute egerere, & valde mihi opus esse multa patientia. Qualis est enim vita mea, nisi quædam longa miseria, a die natiuitatis vsque in diem sepulturæ meæ? Et nihil inter hæc vacat, quod non laborem & dolorem mihi multiplicet. Et quomodo in hanc veni miseriam, Deus meus? Tu nosti bene, quanta mala circumdederunt me in corporis carcere positũ: & nemo est, qui ita nouit miseriam hominum sicut tu, Domine Deus noster. Vide ergo, quàm necessaria mihi sit patientia. Quid est anima mea, quòd in terra inimicorum es? Nam si in via Dei ambulasses, habitasses vtique in pace super terram. Dereliquisti Dominum Deum tuum, fontem aquarum viuentium: & fodisti tibi cisternas, quæ non poterant aquas continere, & ideo tradita es manibus odientium te.

Patientia
virtus mi-
rabilis.

Vita homi-
nis quasi
quædam
longa mi-
seria.

Baruc. 3.
Hier. 2.

2. Sed reuertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te. Propter peccata mea Domine, hæc omnia iusto iudicio tuo euenerunt super me. Peccaui cum patribus meis, & porto graue iugum super omnes filios Adam, quoniã filij iræ omnes filij eius.

Verũ tamen nisi subuenisset nobis auxiliũ tuum de cælo, quasi Sodoma fuisset, & quasi Gomorra similes essemus, quæ submersæ sunt in momento. Ideoque misericordiæ tuæ multæ Domine, quòd consumpti non sumus: & bonitas magna nimis, quòd adhuc viuimus. Filij mortis eramus omnes, sed præuenisti nos in miserationibus tuis, & non sicut delictum nostrũ, sic & iudicium tuum, superabundauit misericordia tua super omnia opera nostra pessima. Recordatus es, quia puluis sumus: & homo, sicut scenu & flos agri. Tibi hæc dixi Deus, & Pater misericordiarũ, vt scirem miseriam meam, & causam miseriarũ omnium rectum iudiciũ tuum. Sed tamen adhuc quæro ex omnibus his, si qua sit cõsolatio in Christo Iesu Domino nostro. Et si nõ ad plenum mereat consolari, tribue saltem ex parte aliqua. Quis ergo

Ecclesi. 10.
Ephes. 2.
Isaia 1.
Thren. 3.

Psal. 102.

- Pſalm. 118.* ergo conſolabitur animam meam? Multos inueni deſolatos, narrantes mihi iniquas fabulationes, ſed nõ vlex tua Domine.
- Pſalm. 144.* 3. O conſolator optime, dulcis hospes animæ, dulce refrigeriũ, qui implet omne animal benedictione: aperi manũ tuam, & effunde benedictionem de cælo ſuper arenam terrã meam. Expando ad te manus meas, quia ſum ſicut terra ſine aqua tibi. Velociter exaudi me Domine, deſecit enim ſpiritus meus. Et ego ſine te quid ibo: Et ad quem confugiam? Tu es Domine Deus meus, & ideo ſuſcipe propitiuſ preces meas. Leuauit ad te animã meam, tu noli me diſpicere. Oſtendi miſeriam, tu noli oculos auertere. Peccaui, noli me condemnare. Tibi dixit cor meũ, exquiſiuit te facies mea Domine, noli me derelinquere. Dixiſti enim per te meipſum, nos conſolari cupiens: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reſiciam vos.* Et iterum: *Si quis ſitit, veniat ad me & bibat.* Sitiuit in te anima mea, quã multipliciter tibi caro mea? In terra deſerta, inuia, & inaquoſa, habitatio mea Domine. Terram arenam dediſti mihi Domine, da & irriguam ſuperius. Neque enim parua eſt miſeria mea, qua affligor in hac vita mea. Nam quocunq; me verto, dolores & labores inuenio. Et ideo quaſo, ne irascaris mihi; quia anxietus eſt in me ſpiritus meus, & verba mea non murmure ſed dolore plena ſunt. Effudi in conſpectu tuo orationem meam, & tribulationem meam ante te pronuncio. Eſt enim miſero ſæpe conſolatio, ſuam miſeriam amico reuelare. Et vulnus tumens dum aperitur, minus dolet & citiũs curatur. Tibi ergo reuelauit cauſam meam, Pater miſericordiarum.
- Exod. 3.* 4. Et ait Dominus: Quid vis, vt faciã tibi? Animã quior eſto, fili mi. Videns vidi afflictionẽ populi mei, qui eſt in Ægypto, & deſcendi liberare eum. Sed cum etiam benefecero tibi, memor eris nominis mei, quia ſaluator & redemptor tuus ego ſum. Iam noli contriſtari, quia ego ipſe qui loquebar, ecce aſſum. Quare ergo mœrore cõſumeris? nunquid conſiliarius non eſt tibi? Recordare ſermonis, quid promiſerim diſcipulis meis; *Nõ relinquit vos orphanos: ſed mittã promiſſum Patris mei in vos Spiritũ veritatis, vt maneat vobiscum in æternũ.* Ille eſt enim, qui in aduerſis conſolatur corda Sanctorũ. Et dixi hoc de Apoſtoliſ. Domine & diſcipulis tuiſ dixiſti, & impleſti in eiſ promiſſum tuum: ſed de me nescio, quomodo fiet iſtud quoniam non fueram ibi. Et Dominus: *Nõnne & tu diſcipulus meus viſ fieri?* Etiam. Quod dixi eiſ, dico omniſ, quia puſillum & magnũ ego ſuſcipio. Rogauit Patrem meum non tantũ pro hiſ, ſed etiã pro eiſ, qui credituri ſunt in me per verbum eorum. Omnis enim, qui voluerit eſſe diſcipulus Chriſti, particeps erit bonorum omniũ, quæ

promisi electis meis. Elegi eos, & posui eos, vt eant & fructum afferant in patientia, & fructus eorum maneat in vita æterna. Hoc loquor tibi, vt in me pacem habeas, & in patientia animam tuam custodias. Pacem meam relinquo tibi, pacem meam do tibi, non quomodo mundus dat, ego do tibi. Patiens esto, & aduersa libens suscipe.

Ioan. 15.
Ioan. 16.
Ioan. 14.

5. Ne desistas in tribulationibus, quia tribulatio ignis confumens est. Purgat peccata, extinguit præsumptionem, fugat dissolutionem, ingerit salubrem tristitiam; dat odium mundanorum, & facit Christi imitorem. Velles istis lucris carere? Non Domine. Hæc tamen operatur in tribulatione vera sapientia. Noli proinde querere pacem nisi in Deo, pacem & gaudium in Spiritu sancto, quam mundus non potest dare. Et dixi: O pax & gaudium Domini mei Iesu Christi, quales filios tu facere consueuisti, quibus modis te mentibus electorum de celo veniens infudisti? O pax & gaudium in Spiritu sancto, quod non datur impijs, sed manifestatur humilibus & omnibus deuotis Dei seruis. Vtinam dirumperes caelos, & ad me descenderes, & infirmam animam meam visitares frequentius; & experimento discerem, quoniam benignus est spiritus sapientiæ, & pax multa diligentibus legem tuam, & gustantibus suauitatem Spiritus sancti. Quam libenter tunc ista caduca & terrena omnia contemnerem, vt eius dulcedini semper inhaererem. Quam patienter omnia aduersantia susceperem, cum præ amore eius graue quicquam esse non sentirem. Et quid tunc ultra oblectare me posset, quando ille sic me absorbuisset?

Tribulationis fructus.

Sap. 1.
Psal. 118.

3. O quam suavis est Domine spiritus tuus, qui vt dulcedinem tuam in filios gratiæ demonstrares, pane suauissimo de celo præstito, esurientes animas replesti bonis internis, fastidiosos diuites dimitteps inanes; quia consolatione sancti Spiritus, digni non sunt. Hæc omnia operatur vnus & idem spiritus tuus, diuidens singulis prout vult, adiuuans infirmitatem nostram, & consolans nos in peregrinatione nostra, in grandi exilio quò relegati sumus. Sed scio Domine, quia hæc est hora dici tertia, quando Petrus aperuit os suum, & loquebatur verbum tuum cum fiducia magna; quando repletus est vino nouo, quod lætificat eor hominis, quando vnctus est oleo gratiæ & lætitiæ, cum confortibus suis. Hæc est hora, de qua coapostolus eius dicit: *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis; quia non accepimus spiritum huius mundi, sed spiritum qui ex Deo est.* Et scripsit dicens: *Gaudete (fratres) in Domino semper; iterum dico gaudete, Dominus enim propè est.* Verè illi propè erat, qui tantam gratiæ copiam à Domino perceperat; vt esset ipse plenus, &

Sap. 12.

1. Cor. 12.

Act. 2.

Rom. 5.
Rom. 8.

Phil. 4.

alijs propinaret ex abundantia cordis tam multiplices cōsolationes. *Sive* (inquit) *mente excedimus Deo, sive sobrii sumus vobis, semina propter vos charissimi*. Hæc est hora, in qua propheta lætatur, dicens: *Et immisit in os meum canticum novum, carmen Deo nostrum. Exultabunt labia mea, cum cansaero tibi; & anima mea, quam redemisti. Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum*. Et plures fuerunt, qui de hac multa præcinuerunt, & gustauerunt bonum Dei donum; virtutem quoque & gratiam, quam habebant. Deus meus, tu eis hoc dedisti; Deus, tu propitius eis fuisti, & eos interius per spiritum tuum docuisti. Beati sunt serui illi, qui caelestium bonorum participes fieri meruerunt, & tam dulci & pio Domino seruire die ac nocte amauerunt. Non sunt de terra vita & conuersatio eorum; sed viuunt de memoria æternorum corda illorum. Saturati sunt de opimis bonis Domini, & vrinam dimittant reliquias suas paruulis suis; vt edant pauperes & saturantur de micis, quæ cadunt de mensa dominorum suorum. Sed vbi est hora illa, de qua rursus scriptum est: *Hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum? Domine Iesu (si bene memini) verba tua sunt hæc. Et alia complura ad memoriam reuocare me delectat; quæ scio, quòd propter me omnia facta sunt & scripta.*

7. Vbi est Iesu bone verbum salutis nostræ, quod locutus es in tristitia animæ tuæ? *Tristis est anima mea usque ad mortem*. Et statim postea ad discipulos: *Venit hora, vt tradatur filius hominis in manus peccatorum, & crucifigatur, & occidatur*. Et alibi: *Pater, saluifica me ex hac hora; sed propterea veni in hanc horam, vt scilicet Iesu bone moriaris pro populo, & non tota gens pereat*. Quia nihil granum frumenti, quod est Christus Dominus, cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet; si autem mortuum fuerit, multum fructum affert. O felix & beata hora, qua homo redemptus est ab æterna morte! O læta & grata nimis tristitia, quæ perpetuam nostræ perditionis deterfit mœstitiam, reddiditque mortalibus amissa gaudia paradisi. Hic erat fructus (Iesu) sacræ passionis tuæ & tristitiæ multæ pro nobis assumptæ, vt hominem perditum ad vitam perennem reduceres. Ergo illa hora non erat gaudij, sed mœroris; non consolationis, sed passionis; non pacis, sed afflictionis, vt diceres (Iesu) turbis: *Tanquam ad latronem exstis cum gladijs & fustibus, comprehendere me?* Hæc planè fuit hera turbis & nebula, quoniam clamabát vehementer Iudæi: *Crucifige, crucifige eum, reus est mortis*. Iesus tamen tacebat; & cum accoulsaretur à principibus sacerdotum, nihil respondit.

8. Quid nunc conquereris anima mea? Dic, vbi sit patientia tua? Tu rea es, & Iesus pro te in pœna est. Tu peccasti, & ille flagellatur. Tu fecisti hoc malum grande, quod deleri non potuit,

2. Cor. 5.

Psal. 39.

Psal. 70.

Psal. 83.

Heb. 6.

Psal. 16.

Psal. 21.

Luc. 22.

Matt. 26.

Marc. 14.

Ioan. 12.

Ioan. 11.

Ioan. 12.

Marc. 16.

Ibidem.

Marc. 14.

Matt. 27.

nisi eius innocenti morte. Quid igitur retribues ei, pro omnibus
 quae tribuit tibi? Et quam commutationem dabis pro anima tua?
 Ille pro te posuit animam suam, quid rependes ei? *Calicem* (in-
 quam) *salutaris accipiam, & nomen Domini inuocabo*. Iuste omni-
 no. Et si volueris non ingratus esse, stude & istum bibere.

Psal. 115.

9. Et Dominus, Potes calicem bibere, quē ego gustauī? Et dixi.
Omnia possum in eo, qui me confortat. At ille: *Bibete ex eo omnes Bibi-*
te vinum meum, quod miscui vobis. Et iterum dico vobis: *Nisi man-*
dicaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non ha-
bebitis vitam in vobis. Et ne dixeritis in cordibus vestris: *Durus*
est sermo iste, & quis potest eum audire? Respicite ad me, & videte,
 quia ego solus portauī pondus diei & aestus. Et si fuerunt qui-
 dam, qui portauerunt onus graue, sed qui in comparatione mei?
 Ego in innocentia mea ingressus sum per foramen acus: Infixus
 sum in limo profundi, & non fuit in me culpa. Torcular calcaui
 solus, & de gentibus non erat vir mecum. Supra dorsum meum
 fabricauerunt peccatores, prolongauerunt iniquitatem suam.
 Videte manus meas & pedes meos, quia crucifixus sum pro vo-
 bis. Mittite manus vestras, & cognoscite loca clauorum meorum.
 Palpate vulnera mea, & videte, quia fluunt sanguis & aqua de
 latere meo. Afferre vasa cordis vestri, & fuscipite liquorem bal-
 sami. Oleum misericordiae & gratiae recondite in vasis vestris.
 Sugite mel de perta, oleumque de saxo durissimo. Aperui ianuam
 cordis mei, intrate in illud. Latus lancea perforari feci, abscondi-
 te vos in illo.

Phil. 4.

Matth. 26.

Prou. 9.

Ioan. 6.

Ibid.

Psal. 24.

Psal. 68.

Isaie 63.

Psal. 128.

Luc. 24.

Ioan. 20.

Deut. 32.

10. Quid debui vltra facere, & non feci? Respondete mihi. Ma-
 nete in me, & ego in vobis. Libenter sufferte aliquid pro me, ego
 sustinui tam multa pro vobis. Feci leue & portabile exemplo
 meo, ne formidatis crucem, quam cernitis. Accedite ad me om-
 nes, qui in tristitia estis, qui angustiamini in visceribus vestris,
 qui consolationem non habetis. Ego enim sum consolator ves-
 ter. Cur timetis in die mala? Ego sum protector vester, adiutor
 in opportunitatibus, in tribulatione. Dicite mihi, quando non
 affui sperantibus in me? Quando defui clamantibus ad me. In
 psalmo quid scriptum est, & quomodo legistis? *Iuxta est Dominus*
his, qui tribulato sunt corde, & humiles spiritu saluabit. Clamaue-
 runt iusti, & Dominus exaudivit eos, & ex omnibus tribulatio-
 nibus eorum liberabit eos. Ecce, quibus exhortor vos verbis, vt
 non deficiatis in tribulationibus. Magis gaudere deberetis, quod
 tribulamini in hoc mundo. Signum dilectionis aestimate, & ve-
 rē signum est electorum meorum. Aperite librum signatum, fo-
 ris & intus scriptum, (vetus dico & nouum Testamentum) legi-
 te & intelligite, quia nemo sanctorum fuit, qui tentationibus &

Ioan. 14.

Psal. 9.

Psal. 32.

Apo. 5.

Gregor.

passionibus varijs non sit examinatus, qui non sit iniuriam passus, qui non fuerit in omnibus his Deo acceptior & sanctior coram hominibus effectus. Sancti mei in aduersis proficiunt in tribulationibus odorem innocentiae suae per patientiam ostendunt. Bonus esse Abel reuit, quem malitia Cain non exercet. Castus quomodo quis putatur, nisi quem carnis lasciuia vincere non potuit? Pudicitiae amator ostenditur, qui cum Ioseph casto iuvene, contra virus suadentis feminae luctatur.

Propriam
cuiusque
voluntate
odit Deus,
Obedientia
laus & vir-
tus.

11. Obediens verus etiam probatur, qui proprijs voluntatibus contraire nititur. Et hic cum fidei Abraham, pro obedientiae virtute laudabitur, & benedictione caelesti replebitur; quia magis obedit voci Dei, quam voci carnis suae, quae semper proprijs motibus agitur. De propria voluntate quid dicam? Ipsa est, quam maxime odit anima mea. Non est mihi quicquam acceptum, quod voluntate propria fuerit vitiatum. Parua & magna si vitia maculat bona, quemadmodum vera obedientia cuncta facit esse incorrupta. Agat bonum aliquis ex propria voluntate, & manuet, etiam nonnunquam culpabile. Dimitte ex obedientia bonum, & fiet maius. Creuit enim usque ad contemptum sui, & peruenit ad Iesum filium Dei, & exemplum obedientiae eius. Quam paucos ego inuenio, qui hoc obedientiae fulgentis exemplo? Vnus quique quod sibi bonum videtur, libenter agit, propterea saepe errat. Scitote filij obedientiae, quia malum agere nunquam licet; bonum autem propter obedientiam quandoque intermittere, ad perfectum vos ducit. Sicut enim perfecta charitas seipsam non querit, sic vera obedientia extra videre proprium, semper tendit. Mihi obeditis, cum praepositis vestris subiacetis. Mihi vivitis, dum vos immolatis. Ego vos viuificauit, ego pro vobis occisus fui: & vos mecum vivetis, si commortui fueritis. Mortificate filij mei, mortificate proprias voluntates, proprium videre, proprium consilium, & omne paruum & carnale desiderium. Occidite inimicos istos, alioquin ipsi occident vos. Erunt vobis fudes in oculis, lancea in latere, serpens in via, & vrfa in semita, si non occideritis eos. Non sinent vos dormire in lectulo pacificae conscientiae, & pacem auferent de corde terrae vestrae; quia isti sunt, qui conturbant Israel; hoc est, fidelem animam, Deum videre cupientem. Admonui vos. Videte igitur, quomodo cautè ambuletis, quoniam dies mali sunt, & abstinete ab omni specie mala.

Ephes. 5.

2. Thes. 4.
Plal. 114.
Psal. 115.
Psal. 33.

2. Proposui vobis patriarchas; & si parum est, adducam prophetas, quoniam ipsi tribulationes multas experti sunt in hoc seculo nequam. Primus dicit: *Tribulationem & dolorem inueni, & nomen Domini inuocabo. Tribulatio & angustia inuenerunt me, manna tua non sum oblitus. Multa tribulationes iustorum, & de omni-*

bus his liberauit eos Dominus. Considerate tamen vim verborum, quia propheta in seipso semper inuenit laborem & dolorem: sed consilium euadendi habuit, cum ad Deum in omni pressura cordis sui clamauit. Hic iterum dixit: *Ad Dominum cum tribularetur clamauit, & exaudiuit me.* Secundus dicit: *Ego plorans plorauit, & oculus meus deducens aquam; quia longè factus est à me consolator, conuertens animam meam. Factus sum in derisum omni populo meo, canticum eorum tota die. Repleuit me amaritudinibus, inebriauit me absinthio. Confregit ad numerum dentes meos, cibauit me cinere. Et repulsa est anima mea, oblitus sum bonorum. Et dixi, Periit finis meus, & spes mea à Domino.* Attende verba ista, quia verba lamentationis sunt, & scripsit hæc Hieremias propheta. Sed consolationem suam etiam inuenit, cum iterum subdit: *Pars mea Dominus, dixit anima mea, præterea expectabo eum. Bonus est Dominus sperantibus in eum, anima querenti illum, quia non in sempiternum repellit Dominus.* Tertius dicit: *Va mihi, quia factus sum, sicut qui colligit in autumno racemos vindemia. Non est botrus ad comedendum, immaturas ficus desiderauit anima mea. Periit sanctus de terra, & rectus in hominibus non est.* Consolatur tamen seipsum dicens: *Ego autem ad Dominum aspiciam, & expectabo Deum saluatorem meum. Audiet me Deus meus. Cum sedero in tenebris, Dominus lux mea est. Vram Domini portabo, quoniam peccauit ei. Educet me in lucem, videbo iustitiam eius.* Ecce testimonia prophetarum, quomodo sunt compuncta corda eorum, & qualiter in Deo sunt consolati spiritus ipsorum. Patientiam loberiam nostis. Magnum utique patientie speculum, datum omnibus seruis meis in solatium. Alias quoque sanctorum passiones, persecutiones, & tentationes non ignoratis. Hi namque omnes, & maximè sancti Martyres, grauioribus sunt probati supplicijs, & per patientiam sunt persecutorum suorum facti victores. Nonne si bene perpenditis, nemo dignus erit coronari, qui non legitimè videtur certare? Etenim in certamine probatur bonus miles. Deponite certamina tentationum & conflictus tribulationum, & nulla erit victoria. Et si nulla victoria, rectè nulli debetur mercedis corona. Dicit ergo S. Iacobus apostolus: *Omne gaudium existimate fratres mei, cum in tentationes varias incideritis.* Et sanctus Petrus: *Si quid patimini propter iustitiam, beati.* Et Paulus: *Quia vobis donatum est in Christo, ut non solum in cura credatis, sed pro illo patiamini.* Tu quoque horum admonitus exemplis & doctrinis, omni tempore patientiã in corde serua; & in omni tribulatione & angustia teipsum mihi resigna. Quis tibi nocere poterit, si bonus æmulator virtutis fueris? Ecce omnes gemitus tui numerati sunt: & tam paruum nihil pateris, pro quo non coronaberis. In tribulatione positus, memento,

Psal. 119.
Thren. 1.

Thren. 2.

Mich. 7.

2. Tim. 2.

Iacob. 1.
1. Pet. 3.
Phil. 1.

1. Pet. 3.

Maiores
meriti est
mala pati,
quàm bo-
na operari.

Pax ex pa-
tientia.

Jacob. 5.

Ioan. 14.

Matt. 10.
Lucæ 1.
Isaie 48.

13. Consolare etiam teipsum, quia Christo Iesu Domino tuo in hoc assimilaris, & gratias age, si modicum illi retribuere possis. Dico tibi, quoniam maioris meriti est aduersa pati, quàm bona operari. Quam plurimos seruos ego videor habere, sed parùm possunt sustinere. Modica tribulatione franguntur, pauca contumelia irritantur, leui occasione scandalizantur, citò de illata iniuria conqueruntur, multa argumenta cogitant quando arguuntur. Non est ista via bona, sed mihi in omnibus sanctis dissimilis valde. Quidam etiam dicunt, quia parum pacem habent; & ego dico, quòd ideo pacem non habetis, quia patientiam non seruatis. Ideo pacem non habetis quia proprietarij estis, quia carnales estis, & secundum hominem ambulatis. Vnde bella & lites in vobis, nisi ex concupiscentijs vestris? Pacem in presenti vita non inuenietis, nisi in patientia vestra. Quanto quis patientior fuerit, tanto maiori pace perfruetur. Pacem meam do vobis, non quomodo mundus dat. Pax mea in patientia multa; in malorum tolerantia in contemptu secularium gaudiorum. Qui enim voluerit esse amicus Dei, sic oportet eum facere. Non veni mittere pacem in terram, sed gladium. Pax in terra erit hominibus bonæ voluntatis, quia non est pax impijs, dicit Dominus. Habe pacem in Deo, & non cum mundo; pacem non cum vitijs & concupiscentijs vestris, sed pacem contra vitia pugnando fortiter. Hæc est bona & sancta pax, & acceptabilis mihi.

14. Memento etiam in tribulatione tua, quia omnis labor & dolor finietur breui tempore, sed merces erit æterna & copiosa apud me in cælis. Rursum attende de damnatione mulorum, quanta erunt cruciamenta eorum. Si tam parum modò vales sustinere, quid fiet de inextinguibili pœna infernali? Inser digitum tuum in flammam ignis, & forsitan vix tolerare sufficis. Quid ergo erit, si totum corpus mittatur in gehennam ignis? Noli proinde timere eum, qui occidit carnem: nec indigneris ei, qui flagellat miserum corpus: sed time eum, qui postquam occiderit, potestatem habet & corpus & animam perdere in gehennam. Istud dico time, istud pondera, istud frequenter cogita, & videbis quòd nihil est omnis tribulatio tua. In omnibus igitur mundi pressuris, his verbis consolaberis: *Patiens esto vsque ad aduentum Domini, quia sinus omnium mox appropinquabit. Transit omnis mundus, & concupiscentia eius.* Qui etiam nihil amat in mundo, leuius aduersa tolerat.

Matt. 10.

Jacob 5.
1. Ioan. 2.

15. Decipiuntur omnes amatores eius, in nihilo confidentes. Sancti verò homines, ad æterna præmia anhelant, & exire de mundo

mundo citius concupiscunt. Nil in eo habere volunt; sed thesaurum in celo sibi recondunt. Aduersa tamen multa sustinent, sed patientiæ armis se defendunt. Sape carere aduersitatibus & tribulationibus mallent, sed tamen in omnibus his se manibus meis commendant, dicentes: *Pater fiat voluntas tua. Pater non sicut ego volo, sed sicut tu vis. Omnia quacunque voluit Dominus, fecit in celo & in terra, in mari & in omnibus abyssis*; & ideo nemini contingit aduersitas, sine mea permissione & iusta ordinatione. Et dixi: Domine, tu omnia nosti; tu scis, quid expediat mihi. Ecce seruus tuus sum ego, fiat mihi secundum verbum tuum. Omnia iudicia tua vera sunt & recta; hunc humilias, & hunc exaltas, quia in manu tua sunt omnes fines terræ. Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum; fidelis es & sanctus in omnibus operibus tuis. In voluntate tua cuncta sunt posita, & non est, qui possit resistere tibi. Tu enim fecisti caelum & terram, mare & omnia, quæ cali ambitu continentur. Dominus vniuersorum tu es; propterea in manus tuas commendo spiritum meum, quia redemptor meus tu es. Liberator meus ab inimicis meis iracundis, passionibus, & vitijs meis; susceptor in tribulationibus, consolator in angustijs multis, qui circumdederunt me nimis. Domine patientia mihi necessaria est, patientia defensatrix mea. Dixi patientiæ, soror mea es: paupertati, amica mea; humilitati, domina mea & mater mea. Vos estis omnes dilectæ Domino, & verbis oris eius benedictæ. Utinam mihi & omnibus seruis eius tam grata & iucunda, quemadmodum illi accepta. Obsecro semel & iterum, vt permaneat nobiscum vsque in finem vitæ nostræ; quia securi ad Dominum veniemus, si vobiscum permanserimus.

Luca 22.
Psal. 134.

Psal. 118.
Psal. 144.
Esth. 1.

Psal. 15.

F I N I S.

PP 4

DE